

Силабус курсу

Дипломатія та розвідка

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галуз знань – 29 Міжнародні відносини
Спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Рік навчання: III, Семестр: II
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д.іст.н., проф. **Дацків Ігор Богданович**

Контактна інформація

i.datskiv@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Дипломатія та розвідка» є важливою складовою підготовки фахівців у галузі міжнародних відносин, зокрема з таких питань, як забезпечення національної безпеки держави, інформаційне, аналітичне і практичне забезпечення реалізації зовнішньополітичного курсу держави. Значення розвідувальних служб для функціонування держави є незаперечним. Знання про особливості розвідувальної діяльності, її вплив на політику держави та розвиток відносин з іншими країнами світу, набуті в процесі вивчення курсу, допомагають у формуванні основних професійних якостей спеціаліста-міжнародника. Навички з аналізу міжнародної ситуації, ролі держав у розвитку міжнародних відносин набуваються внаслідок дослідження еволюції діяльності розвідувальних служб, їхніх успіхів і прорахунків в окремі історичні періоди та на сучасному етапі. Приділяється увага проблемам реформування розвідки, а також співпраці між розвідувальними службами різних держав у сучасному світі. Структура курсу побудована з метою формування у студентів комплексного уявлення про динаміку розвитку міжнародних відносин з наголосом на дипломатію і розвідку як основних акторів цього процесу.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні аспекти роботи розвідувальних служб	Знати зміст понять «таємна війна», «розвідка». Розуміти засоби і методи діяльності розвідки та знати про таємні операції розвідувальних служб, їхню специфіку.	Питання; Завдання
2	Розвідка та таємна дипломатія у часи античності і середньовіччя.	Знати про діяльність офіційної і таємної дипломатії в античні і середньовічні часи. Перші розвідувальні місії. Розуміти специфіку розвідувальної діяльності в античний період.	Питання; Завдання
3	Розвиток розвідки у XVII–XVIII ст.	Розуміти особливості діяльності розвідувальних служб у протистоянні європейських монархій у XVII ст. та зміну пріоритетів у роботі розвідки.	Питання Завдання

4	Діяльність розвідувальних служб у XIX ст. Розвідка Наполеона I Бонапарта	Знати історичні особливості англійської розвідки та розвідки Наполеона; аналізувати причини протистояння французьких та англійських таємних служб. Аналізувати таємну війну європейських держав після зречення Наполеоном престолу.	Питання Завдання
5	Значення дипломатичної розвідки під час Першої світової війни	Проводити аналіз діяльності англійської розвідки на зламі XIX і XX ст. Розуміти специфіку діяльності таємних служб Франції, Австро-Угорщини, Росії, Японії напередодні Першої світової війни. Способи дезінформації ворога.	Питання Завдання
6	Таємна дипломатія і розвідка під час Другої світової війни	Оцінювати розвідувальну діяльність і дипломатичні маневри Англії та Франції напередодні Другої світової війни. Розуміти політичні маневри Великої Британії та США щодо відкриття другого фронту в Європі. Протистояння і співпраця розвідувальних служб держав-учасниць у ході війни	Питання Завдання
7	Протистояння у період «холодної війни»	Знати про роль КДБ у політичному розвитку Росії після розпаду СРСР та становлення російських служб безпеки. Оцінювати роботу ЦРУ під час Карибської кризи.	Питання Завдання
8	Сучасні тенденції розвитку дипломатії та розвідки в Україні та світі.	Знати про розвідувальну здатність Європейського Союзу, її особливості і перспективи. Виявляти сучасні проблеми і перешкоди у роботі світової дипломатії та розвідки. Оцінювати дії української дипломатії а період антитерористичної операції на сході України (АТО). та після вторгнення росії в Україну	Тести, Групові завдання

Літературні джерела

1. Біла Книга 2021. Служба зовнішньої розвідки України. URL: <https://szru.gov.ua/download/white-book/WB-2021.pdf>
2. Веденєв Д. В., Биструхін Г. С. Двобій без компромісів. Протиборство спецпідрозділів ОУН та радянських сил спецоперацій. 1945-1980-ті роки. - К.: К. І. С., 2007.
3. Вилинович А. А. Антологія шпionaжа. Начало XX века.. 2016. «Арий», Київ, 288 с.
4. Гвоздь В. І. Военна розвідка України на зламі другого тисячоліття. Київ, Борисфен-Інтел, 2017.
5. Гвоздь В. І. Курс лекцій: історичні, правові і політичні аспекти розвідувальної діяльності держави. Київ, Борисфен-Інтел. 2018. URL: <https://spadok.org.ua/books/lekcija-borysfen-intel.pdf>
6. Дацків І.Б. Українська дипломатія (1917-1923 рр.) у контексті світової історії. – Тернопіль: КРОК, 2013.
7. Дмитренко В. Розвідка та інші таємні служби Стародавнього Риму і його супротивників. - Львів: Кальварія, 2008.
8. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. – Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993.
9. Костюк Д. А. Особливості функціонування таємної дипломатії у міжнародних відносинах та її основні компоненти. *Молодий вчений*. 2016. № 8 (35). С. 437–443.
10. Котляр М. Ф. Розвідка Русі в XII-XIII ст. Діалоги, гіпотези, джерела. URL: <https://spadok.org.ua/books/16-Kotlyar-rozvidka-rus.pdf>
11. Котляр М.Ф. Розвідувальна діяльність у Київській Русі. *Военна історія*. №2, 2002. URL: http://warhistory.ukrlife.org/2_02.htm
12. Лук'янюк В. Пакт Молотова-Ріббентропа. URL: <https://www.jnsm.com.ua/h/0823M/>

13. Михальчишин Ю. А. Контррозвідувальна діяльність. Що таке контррозвідувальний режим? Як вербують агентуру. Лекція. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qGknLicWfFA>
14. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки): Підручник / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. - К.: Либідь, 1999.
15. Міхаель Бар-Зоход Моссад. Найвидатніші операції ізраїльської розвідки. URL: <https://spadok.org.ua/books/mossad-najvydatnishi-operatsii-izraillskoi-rozvidky.pdf>
16. Нариси з історії розвідки суб'єктів державотворення на теренах України : [монографія] / Цибулькін В. В., Рожен Л. М., Веденєєв Д. В., Гавриленко О. А. та ін. – К.: Преса України, 2011. 536 с.
17. Пик С. М. Таємна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах : навч. посібник / С. М. Пик. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 514 с.
18. Пик С. М., Костюк Д. А. Види таємної дипломатії та особливості їхнього функціонування у міжнародних відносинах. Вісник Донецького національного університету. Сер.: Політичні науки. 2016. № 1. С. 48–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2016_1_12.
19. Скрипник О. Розвідники, народжені в Україні / Олександр Скрипник. – К.: Ярославів Вал, 2011. – 624 с.
20. Цик С. М. Таємна дипломатія у міжнародних відносинах. Навчальний посібник. Львів. 2012. URL: <https://spadok.org.ua/books/pyk-dyplomatiya.pdf>
21. Як працювала військова розвідка давніх народів світу? URL: <https://spadok.org.ua/skify/yak-pratsiuvala-viyskova-rozvidka-drevnikh-narodiv-svitu>
22. Andrew C, Gordievsky O. KGB: The Inside Story. – London, 2021.
23. Andrew Ch., Mitrokhin V. The Sword and the Shield. The Mitrokhin Archive and the Secret History of the KGB. – N. Y.: Basic Books, 2020.
24. Barbarossa: The Axis and the Allies / Ed. by J. Erickson, D. Dilks. – Edinburgh, 2020.
25. Graham Allison. The Case for Secret Diplomacy. Belfer Center for Science and International Affairs. 2018. URL: <https://www.belfercenter.org/publication/case-secret-diplomacy>.
26. Dunlop R. Donovan. America's Master Spy. – N. Y., 2019.
27. Kahn D. Seizing the Enigma: The Race to Break German U-boat Codes 1939–1943. Boston, 1991.
28. Mallmann Showell J. P. Enigma: U-boats Breaking the Code. – Annapolis, 1988.
29. Moss N. Klaus Fuchs: The Man who Stole the Atom Bomb. – London: Grafton, 2017
30. Secret Diplomacy and Democracy in The Age of Wikileaks. URL: <https://thenewnational.wordpress.com/2020/07/19/secret-diplomacy-and-democracy-in-the-age-of-wikileaks/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
Усне опитування під час занять (1-3 теми) - 10 балів за тему - макс. 30 балів Модульна контрольна робота - макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (4-8 теми) 10 балів за тему - макс. 50 балів Модульна контрольна робота - макс. 50 балів	Підготовка КПІЗ - макс. 40 балів Захист КПІЗ - макс. 40 балів Участь у тренінгах - макс. 20 балів

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)